

בין פרשת הבכורה והברכות הקשורות לתולדותיו של יצחק, עוסקת הפרשה בגבורותיו של יצחק, אחיזתו בארץ וחפירת בארותיה. התורה מספרת (פרק כו פסוק יח): **"וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בְיַמֵּי אַבְרָהָם אָבִיו וַיִּסְתַּמּוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרַי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת כְּשֵׁמֹת אֲשֶׁר-קָרָא לָהֶן אָבִיו"**. בהמשך התורה מפרטת על חפירת עשק ושטנה-בארות המריבה, ורחובות- שלא רבו עליה והיוותה מקור נאמן לא רק למים אלא להרחבת הדעת והעמקת האחיזה בארץ.

המפרשים בארו את העובדה שיצחק חפר דווקא את הבארות שחפר אברהם והשתמש באותם שמות, באופנים שונים. יש מסבירים שזה צורך מעשי ותועלתי כדי שלא יוכלו לטעון שהוא לוקח משלהם ועל חשבונם וכשחוזר לאותם בארות שנקראים באותם שמות יודו כולם שהוא מוחזק בהם כדין ולא יריבו איתו. ואכן על הבארות שחפר מחדש רבו איתו.

יש שראו בזה מסר מוסרי כמו שכתב רבינו בחיי: "ואח"כ נתגבר יצחק וחפר אותן וקרא להן כשמות אשר קרא להן אביו, ועשה כן לכבוד אביו. וממה שהתורה הודיעה זה נראה שנחשב לו לזכות ויש בזה התעוררות, וקל וחומר שאל ישנה אדם מדרך אבותיו, שהרי יצחק אפילו שמות הבארות שקרא אותן אביו לא רצה לשנותן, וזה קל וחומר לדרכי האבות ומנהגותיהם ומוסר שלהם".

בדרך הנחלת התורה הדריכנו חז"ל להקדים את השינון והפנמת הידיעות הבסיסיות ורק אח"כ לעיין להעמיק ולחדש כמבואר בגמ' עבודה זרה דף יט, א: "ואמר רבא: לעולם ילמד אדם תורה ואח"כ יהגה". ישנן ויפנים, ורק אח"כ יתקדם.

הרמב"ן כתב: "יספר הכתוב ויאריך בעניין הבארות, ואין בפשוטי הספור תועלת ולא כבוד גדול ליצחק, והוא ואביו עשו אותם בשווה, אבל יש בדבר ענין נסתר בתוכו, כי בא להודיע דבר עתיד. כי "באר מים חיים" ירמוז לבית אלוקים אשר יעשו בניו של יצחק, ... הראשון- עשק, ירמוז לבית הראשון אשר התעשקו עמנו ועשו אותנו כמה מחלוקות וכמה מלחמות עד שהחריבוהו. והשני קרא שמה שטנה, שם קשה מן הראשון, והוא הבית השני... והשלישי קרא רחובות, הוא הבית העתיד שיבנה במהרה בימינו והוא יעשה בלא ריב ומצה, והאל ירחיב את גבולנו".

המאורעות שעברו על האבות הינם בבחינת "לך כבוש הדרך לפני בניך", והבארות כמקור המים והחיים- משמשים כמשל לבית המקדש שחיינו הרוחניים תלויים בו. המסלול אותו עבר יצחק הוא ההכנה למה שיעברו בניו במהלך הדורות. סבל גלות וחורבן אך הסוף הטוב מגיע ומובטח.

בספר "דברי מרדכי" של הרב מרדכי אליהו זצ"ל מובא כי "יצחק אבינו מלמד את אבימלך והפלשתים שהוא במהותו המשך של אברהם אבינו, ואינו משנה כלום מדרכו של אברהם. והמים, מי התורה, אינם אלא מי תורת אביו. גם לאברהם אבינו היה קידוש השם בכל מקום שהלך וקרא בשם ה', וכן מסירות נפש באור כשדים, וגם יצחק הוסיף בדרך אביו מסירות נפש".

מוסיפה הרבנית אורה רבקה וינגורט: "כבר ראשיתה של עבודת יצחק אינה בחידוש אלא בהמשכיות. יצחק חופר את אותן בארות של אברהם, ובכל זאת מוצא בהן "מים חיים" אך המופלא בסיפור מתגלה דווקא בהמשכו, בחפירות החוזרות ונשנות של יצחק ועבדיו, לאחר שבכל פעם רבים עליהן רועי גרה. נראה שמה שטבע אבינו יצחק היא יכולת ההתמדה. אמנם נדרש מאמץ "לכבוש את ההר", אך יש בו לרוב גם ממד של אתגר ואף "הרואיות". קשה לפעמים שבעתיים "לעבוד בשדה", יום אחרי יום במישור... אך גבורתו של יצחק מלמדת אותנו שדווקא ההתמדה, העקביות והנחישות הללו, הן המאפשרות עבודת עומק. שמובילה בסופו של דבר לחשיפת הבאר ובה מים בתגבורת".

מספרים על ר' לוי יצחק מברדיטשב שפעם הרגיש חולשה בעבודת ה'. הייתה לו תחושה שלא תמיד הוא מצליח להשיג את מה שמבקש. כאן מתפספס משהו, שם הוא שוכח..

יום אחד בעת שטרח ר' לוי יצחק במצוות פדיון שבויים הגיע לבית המעצר בעיר.

באחד התאים הוא זיהה גנב שהכיר.

'לא חבל', אמר ר' לוי, 'ראה, רצית לגנוב ונתפסת'..

ענה הגנב, 'ומה בכך, הפעם לא הצלחתי, אך תמיד תהיה הפעם הבאה'.. פנה ר' לוי יצחק כלפי שמים ואמר: 'ריבונו של עולם, לקח חשוב למדתי מהגנב.. אף פעם לא לומר נואש.. להתמיד.. גם אם לא צלח היום וודאי שיצליח מחר..'

שיעור בכוחה של התמדה. (כמה פעמים ניתן להתחזק מהתמדה מתוך התבוננות בהרגלים הפחות טובים שלנו..)

נזכור כי החדשנות והיצירתיות הם ערך חשוב וחיוני, אבל ראשית הדרך היא בהקניית הבסיס והיסודות המוכרים והידועים. רק אח"כ ניתן לפתח יוזמות אישיות ליצור וליזום ולכבוש מחוזות חדשים. גם אז הדבר כרוך בקשיים ויש מאבקים ונפילות אך בסוף מצליחים, נמשיך להתמיד בעקביות בנחישות ובעבודת עומק בכל יעד חינוכי שלפתחנו ובע"ה נזכה שיתקיים בנו"ויזרע יצחק בארץ ההיא מאה שערים ויברכו ה'" ברכת ה' בכל מעשיכם.

שבת שלום ומבורך